

کاربری چند منظوره یک مکان برای آشنایی و مدیریت بحران در سطح محله

سحر شکیب

دانشجو، دانشکده معماری، پردیس هنرهای زیبا، دانشگاه تهران، تهران، ایران

shakib_sahar@ymail.com

قاسم مطلبی

استادیار، دانشکده معماری، پردیس هنرهای زیبا، دانشگاه تهران، تهران، ایران

motalebi@ut.ac.ir

کلید واژه‌ها: کاربری چند منظوره، مدیریت بحران در سطح محله، محله

چکیده

در این مقاله سعی می‌شود مکانی در محله یک کلان شهر پیشنهاد شود که کاربریهای چند منظوره اجتماعی متفاوتی داشته باشد. وجود کاربری های چند منظوره باعث جمع شدن افراد محله در این مکان می‌گردند که از این طریق بایکدیگر آشنا می‌شوند و منشاء انجام کارهایی می‌گردد که ضمن نشاط در زمان حضور در این مجموعه باعث ارتقاء فرهنگی افراد محله خود نیز می‌شوند. در کنار انجام این اقدامات اجتماعی به موضوع مهم دیگر محله که مدیریت بحران محله است نیز ورود پیدا می‌کنند. در این مطالعه ساختار مدیریت محله برای این مکان پیشنهاد شده است. ساختمان محله به گونه ای طراحی شده است که مفاهیم طراحی معماری وسازه ای برای انجام این قبیل اقدامات به نحو مطلوب در آن لحاظ شده است..

مقدمه

تعامل افراد در دنیای امروز از اهمیت بسزایی در طراحی معماری برخوردار است و به تبع آن ایجاد بستری مناسب برای تعامل افراد از جمله مسائلی است که امروزه در بسیاری از طراحی ها مد نظر معماران قرار می‌گیرد. امروزه درکلان شهرها یکی از پاسخ هایی که در مقیاس محله ی شهری به ایجاد این حس تعامل پذیری بیشتر، بین افراد ساکن در محله صورت گرفته است و در سال های اخیر در حال اجراست قرار دادن محلی برای تجمع، تعامل و بهسازی محله ی مسکونی و پرداختن به مشکلات آن محله است. در سیاست های اخیر کلان شهرهای کشور گفته می‌شود که بسیاری از مشکلات اجتماعی محلات می‌تواند به وسیله احداث چنین فضاهایی و افراد ساکن در آن محله قابل حل باشد چرا که در اصول شهرسازی نیز حس تعلق به فضای استفاده کنندگان یکی از فاکتورهایی است که جهت پایداری فضا الزامی می‌باشد (شکیب، ۱۳۹۲ و Christopher, 2007) از جمله فعالیت های مشخصی که در این فضاها صورت می‌گیرد. برگزاری مراسم ایام خاص، جلسات مشاوره، جلسات رسیدگی به مشکلات و مسائل در مقیاس محله، می‌باشد (رفیعی، ۱۳۸۸). در حال حاضر اماکنی در برخی از محلات کلان شهرها به این مسئله اختصاص داده شده است. این ساختمان ها اکثرا در حوزه ی کاربری مسکونی و یا حوزه ی تجاری آن محله واقع شده اند که از نظر ساخت از معماری ویژه و مختص به خود برخوردار نبوده و استحکام سازه ای آنها نیز مورد تردید است.

انجمن محله نهادی در محلات کشورهای پیشرفته در واقع ارتباط گروهی از ساکنین محله که به طور منظم برای اجرای هدفی خاص در محله خود صورت می‌گیرد را انجمن محله می‌دانند. می‌توان گفت: انجمن محله گروهی از همسایه ها هستند که کنار یکدیگر قرار می‌گیرند و ایده ها، افکار و احساسات خود را با هم به اشتراک می‌گذارند و با همکاری هم سعی دارند محل زندگی خود را بهتر کنند. این ساکنین محله ممکن است شامل مالکان خانه های مسکونی، اجاره نشینان در محله، صاحبان کسب و کار در محله، دانشکده یا مدرسه واقع در محله باشند. بسته به اهداف گروه ممکن است جلسات هفتگی، ماهانه یا حتی فصلی بین آن ها برگزار شود. فعالیت های عمده ی این گروه در محلات را می‌توان شناخت چالش ها و نگرانی ها در محله، تلاش برای رفع مشکلات در محله، کمک به حل و فصل درگیری ها در محله، برگزاری طرح های اجتماعی

